

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusaja number	193-25/298031
Otsuse kuupäev	15.09.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Autowelt Baltic OÜ vaidlustus Aktsiaseltsi Eesti Post riigihankes „Sõidukite müügiteenus“ (viitenumber 298031) Rehvid Pluss OÜ pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Autowelt Baltic OÜ, esindaja Priit Maanurm Hankija, Aktsiaselts Eesti Post, esindajad Martti Kuldmaa ja Signe Kukin
Vaidlustuse läbivaatamine	Kolmas isik, Rehvid Pluss OÜ, esindaja Kristjan Suurekivi Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p 5 ja § 198 lg 1 alusel

- 1. Rahuldada Autowelt Baltic OÜ vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Aktsiaseltsi Eesti Post 14.08.2025 otsus, millega tunnistati vastavaks Rehvid Pluss OÜ pakkumus ja Aktsiaseltsi Eesti Post 19.08.2025 juhatuse otsus nr 1.1/00136 Rehvid Pluss OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise kohta.**
- 2. Mõista Aktsiaseltsilt Eesti Post Autowelt Baltic OÜ kasuks välja tasutud riigilõiv 640 eurot.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

- 1. 17.07.2025 avaldas Aktsiaselts Eesti Post (edaspidi Hankija) riigihangete registris lihthankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Sõidukite müügiteenus“ (viitenumber 298031) hanketeate.**

¹ riigihangete seadus

Hanketeate p-i 5.1.15 järgi soovib Hankija sõlmida raamlepingut ühe pakkujaga.

2. 21.08.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Autowelt Baltic OÜ vaidlustus.

26.08.2025 parandas Vaidlustaja puudused vaidlustuses ja taotleb Aktsiaseltsi Eesti Post otsuste tunnistada vastavaks ja edukaks Rehvid Pluss OÜ pakkumus kehtetuks tunnistamist.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 01.09.2025 kirjaga nr 12.2-10/193 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 04.09.2025 ja neile vastamiseks kuni 09.09.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud tähtpäevadeks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Autowelt Baltic OÜ**, põhjendab taotlusi järgmiselt.

Lisa 1 „Tehniline kirjeldus“ on p 2.2. - *Pakkuja automüügiplats, kus toimub sõiduki komisjonimüük, peab asuma Tallinnas või selle lähiümbruses, kuid mitte kaugemal kui 10 kilomeetrit aadressist Pallasti 28, Tallinn, 10001*

Rehvid Pluss OÜ müügiplats ei vasta sellele tingimusele, sest Kassi 6 asub kaugemal (vaidlustuse lisa google maps väljavõte).

5. Hankija, **Aktsiaselts Eesti Post**, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Tähtaegselt esitati kaks pakkumust:

- Autowelt Baltic OÜ;
- Rehvid Pluss OÜ.

Hankija juhatus 19.08.2025 otsusega tunnistati RHS § 114 lg 1 alusel vastavaks Rehvid Pluss OÜ pakkumus ja Autowelt Baltic OÜ pakkumus ning edukaks Rehvid Pluss OÜ pakkumus.

5.2. Hankija on Rehvid Pluss OÜ pakkumuse RHS § 114 lg 1 alusel vastavaks tunnistanud õigesti, kuna esitatud pakkumus vastab kõikidele riigihanke alusdokumentide vastavustingimustele, kaasa arvatud nõudele, et müügiplats ei tohi asuda kaugemal kui 10 kilomeetrit aadressist Pallasti 28, Tallinn.

Rehvid Pluss OÜ omab kahte nõutele sobivat automüügiplatsi Vana-Tartu mnt 74, Peetri ja Kassi 6, Mustamäe, Tallinn. Vana-Tartu mnt 74 osas vaidlust ei ole. Vaidlustus puudutab Kassi 6, Mustamäe, Tallinn automüügiplatsi.

Kuna Hankija ei olnud täpsustanud seda, millist mõõtmismeetodit peab ta kõige õigemaks, siis erinevate mõõtmistulemuste järgi jääb nimetatud müügiplats 8,8 km (Maa-ameti andmete järgi) ja 10,6km vahele. Arvestades selle riigihanke eesmärki ehk kasutatud sõidukite müügiteenuse osutamine, leidis Hankija, et mõlemad müügiplatsid vastavad Lisa 1 „Tehniline kirjeldus“ toodud nõutele, et asuvad Tallinnas või selle lähiümbruses, kuid mitte kaugemal

kui 10km aadressist Pallasti 28, Tallinn.

Hankija on vastavuse protokollis põhjendanud, et Rehvid Pluss OÜ teine automüügiplats Kassi 6 asub Google mapi järgi 10,6km kaugusel. Arvestades seda, et nimetatud tingimus on piirav ning 10,6km ei ole arvestades teenuse sisu kuidagi määrav tulemuse saavutamiseks, siis loeb Hankija nimetatud nõude täidetuks. Samas ei olnud Hankija täpsustanud millise rakenduse alusel loeb ta vahemaa kaugust. Maa-ameti rakenduse kaudu on nimetatud vahemaa 8,9 km (Lisa 1).

5.3. RHS § 114 lg 2 kohaselt on hankijal õigus tunnistada vastavaks pakkumus, milles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentidest.

Arvestades nimetatud sätet ja eespool toodud põhjendusi ei ole Hankija hinnangul võimalik asuda seisukohale, et tegemist oleks pakkumusega, milleks esineksid sisulised kõrvalekalded. Hankijal on kohustus otsuse tegemisel lähtuda lisaks ka RHS üldpõhimõtetest, milleks on rahaliste vahendite otstarbekas ja säästlik kasutamine ning ühtlasi proportsionaalsus. Isegi kui pidada 0,6km erinevust sisuliseks kõrvalekaldeks, mida Hankija hinnangul hetkel ei eksisteeri ülaltoodud põhjustel, peaks Hankija arvestama ka rahaliste vahendite otstarbeka ja säästliku kasutamisega ning ühtlasi lähtuma otsustamisel proportsionaalsuse printsiibist.

Käesoleval juhul on selge, et Rehvid Pluss OÜ mõlemad automüügiplatsid vastavad Hankija seatud tingimustele asukoha suhtes ning arvestades hankelepingu eseme eesmärki on need kohad sobivad.

6. Kolmas isik, **Rehvid Pluss OÜ**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Müügiplats Kassi 6 asub 8,8km linnulennult ning ligikaudu 10,6km mööda teid Pallasti 28 aadressist (mõõtmismeetodid erinevad). Riigihanke alusdokumentides ei ole määratletud, kas kaugust mõõdetakse linnulennult või teekonnal (sõiduteid pidi). Nõue on esitatud üksnes 10km piirmäärana, ilma metoodikata.

6.2. Enne pakkumise esitamist esitasime riigihangete registri teabevahetuses Hankijale küsimuse aadressi Kassi 6 sobivuse kohta (Google Mapi teekonnakaugus ~10,6km). Hankija kinnitas kirjalikult „Jah“, et aadress on nõuetele vastav.

Juhuks, kui Kassi 6 ei oleks sobinud, oluks meil valmidus kasutada varuvariandina müügiplatsi aadressil Vana-Tartu mnt 74, Peetri, mis samuti jääb nõutud kauguspiirmäära sisse.

6.3. Kuna kauguse mõõtmise metoodikat polnud sätestatud, on mõistlik ja kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega pidada vastavaks asukohta, mis jääb alla 10km linnulennult ning mille osas Hankija on andnud kirjaliku kinnituse. Lisa 1 „Tehniline kirjeldus“ p-st 2.2. ei tulene mõõtmise kohustus „mööda teed“; nõue on sõnastatud neutraalselt.

Hankija kirjalik vastus teabevahetuses on hankemenetluse osa ning lõi pakkujale õigusliku ootuse, et Kassi 6 aadress vastab. Konkurendi vaidlustus ei saa tühistada Hankija varasemat selget kinnitust, eriti kui tingimus ise mõõtmismeetodit ei määratle.

Hankemenetluses tuleb järgida läbipaistvuse ja pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtet. Hankija poolt pakkujale antud kirjalik kinnitus ja tingimuse sisuline täitmine (≤ 10 km) tähendab, et Rehvid Pluss OÜ pakkumus on nõuetele vastav.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse õiguspärasuse kontrollimine

7.1. Lisa 1 „Tehniline kirjeldus“(edaspidi TK) p-i 1.1. kohaselt *Hankija soovib leida teenusepakkujat, kes korraldab AS-i Eesti Post (edaspidi Omniva) sõidukite müüki komisjonimüügi vormis avalike oksjonite kaudu.*

TK p-i 2.2. kohaselt *pakkuja automüügiplats, kus toimub sõiduki komisjonimüük, peab asuma Tallinnas või selle lähiumbruses, kuid mitte kaugemal kui 10 kilomeetrit aadressist Pallasti 28, Tallinn, 10001 (edaspidi Tingimus).*

Oma pakkumuses on Kolmas isik Lisas 3 „Maksumuse vorm“ andnud teada, et tema automüügiplatsi aadress on Kassi 6, Tallinn. Vaidlustuskomisjonile jääb arusaamatuks see, miks Hankija viitab mitmele Kolmanda isiku automüügiplatsi aadressile, kui vaidlus saab olla üksnes Kolmanda isiku pakkumuses nimetatud automüügiplatsiga seonduvas.

Vaidlust ei ole selles, et Kassi 6 asub Pallasti 28 aadressist sõiduteed mööda (teekonna kaugus) 10,6km ja linnulennul (geodeetiline kaugus) 8,9km.

7.2. 09.08.2025 on Hankija pöördunud Kolmanda isiku poole: *„Palume kinnitada ja täpsustada, et kas pakkuja vastab nimetatud vastavustingimusele: Pakkujal peavad olema platsil asuvate sõidukite jaoks kehtiv varakindlustus ning territoorium peab olema ööpäevaringse valve all.“*

11.08.2025 on Kolmas isik vastanud järgmiselt: *„Hetkel pakume sarnast teenust ka ALD/Ayvens sõidukitele. Meil on piiratud aiaga parkla koos tõkkepuuga, ööpäevaringse kaameravalve ning kehtiv vara- ja vastutuskindlustuse leping. Kui on vaja täiendavaid dokumente, saadan need meelesdi.“*

Muid selgitusi Hankija Kolmandalt isikult küsinud pole.

Hankija on tunnistanud Kolmanda isiku Rehvid Pluss OÜ pakkumuse vastavaks ja põhjendanud seda otsust järgmiselt: *„Hankija tehnilises kirjelduses oli nõue, et pakkuja peab asuma 10 km kaugusel. Pakkuja Rehvid Pluss OÜ asub Googel mapi järgi 10,6 km kaugusel. Arvestades seda, et nimetatud tingimus on piirav ning 10,6 km ei ole arvestades teenuse sisu kuidagi määrav tulemuse saavutamiseks, siis loeb hankija nimetatud nõude täidetuks. Samuti küsis hankija pakkujalt kinnitust ja täpsustada, et kas pakkuja vastab nimetatud vastavustingimusele: Pakkujal peavad olema platsil asuvate sõidukite jaoks kehtiv varakindlustus ning territoorium peab olema ööpäevaringse valve all. Pakkuja vastas, et neil on piiratud aiaga parkla koos tõkkepuuga, ööpäevaringse kaameravalve ning kehtiv vara- ja vastutuskindlustuse leping, mis vastab tingimustele.“*

Seega on Hankija tunnistanud Kolmanda isiku pakkumuse, milles teada antud automüügiplats Kassi 6 asub 10,6km kaugusel, vastavaks, sest Tingimus on piirav ja ei ole määrav tulemuse

saavutamiseks. Vaidlusalust otsust ei ole Hankija põhjendanud Tingimuse mitmeti mõistetavusega, sellega, et Tingimusest oleks võimalik aru saada selliselt, et 10km võib olla täidetud ka linnulennul (geodeetiline kaugus) mõõdetuna.

Alles vaidlustusmenetluses on Hankija täiendavalt selgitanud, et:

- 1) kuna Hankija ei olnud täpsustanud seda, millist mõõtmismeetodit peab ta kõige õigemaks, siis erinevate mõõtmistulemuste järgi jääb müügiplats (Kassi 6) 8,9km (Maa-ameti andmete järgi) ja 10,6km vahele;
- 2) tegemist ei ole sisulise kõrvalekaldega;
- 3) isegi kui pidada 0,6 km erinevust sisuliseks kõrvalekaldeks, peaks Hankija arvestama ka rahaliste vahendite otstarbeka ja säästliku kasutamisega ning ühtlasi lähtuma otsustamisel proportsionaalsuse printsiibist.

Kolmas isik on oma vastuses leidnud, et:

- 1) riigihanke alusdokumentides ei ole määratletud, kas kaugust mõõdetakse linnulennult või teekonnal (sõiduteid pidi);
- 2) enne pakkumise esitamist on Kolmas isik Hankijalt küsinud aadressi Kassi 6 sobivuse kohta (Google Mapsi teekonnakaugus ~10,6km), Hankija kinnitas kirjalikult „Jah“, et aadress on nõuetele vastav.

7.3. Olukorras, kus riigihanke alusdokumente ei ole tähtaegselt vaidlustatud, on selles sätestatu kehtiv ning siduv kõigile asjast puudutatuile (vt nt Riigikohtu 02.12.2015 otsus 3-3-1-50-15, p 14.2; Tallinna Ringkonnakohtu 25.01.2019 määrus 3-19-119, p 10, Tallinna Halduskohus otsused 3-19-70, p 22.2 ja 3-21-1882, p 13). Seega - kui Hankija on kehtestanud Tingimuse, siis sellest pidid lähtuma nii pakkujad pakkumust koostades ja esitades, kui ka Hankija otsuseid vastu võttes. Ja seda isegi siis, kui hiljem asutakse seisukohale, et Tingimus on piirav. Hankija ei saanud lähtuda pakkumuste vastavuse kontrollimisel sellest, Tingimus on piirav - pakkumuse esitamisest huvitatud isik võis jätta Tingimusest tulenevalt pakkumuse esitamata. Hankija oleks pidanud juba riigihanke alusdokumente koostades teadma, et Tingimus ei ole Hankija jaoks *määrav tulemuse saavutamiseks*.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kui Hankija Tingimuse kehtestas, siis pidid tal selleks olema põhjused - Hankija jaoks pidi olema oluline see, kui kaugel asub pakkuja automüügiplats.

Mitte ühestki riigihanke korraldamise üldpõhimõttest, sh RHS § 3 p-s 5 sätestatud hankija rahaliste vahendite säästliku ja otstarbeka kasutamise põhimõttest, ei tulene, et pakkumuse riigihanke alusdokumentidele vastavuse kontrollimise käigus saaks hankija arvesse võtta pakkumuste maksumusi ja jätta tagasi lükkamata pakkumust, milles esitatud maksumus on madalam. Esitatud maksumustest ja teistest hindamise kriteeriumitest lähtuvalt selgitatakse pakkumuste vastavuse kontrollimisele järgnevas riigihanke etapis välja edukas pakkumus.

Hankija on vastuses vaidlustuse viidanud ka proportsionaalsuse printsiibile (RHS § 3 p 1), kuid pole selgitanud seda, mida ta konkreetselt silmas peab. Riigihanke kontekstis tähendab proportsionaalsuse põhimõte eelkõige eesmärgi saavutamiseks sobivuse ja kõige vähem koormavuse hindamist.

RHS § 3 p-s 1 sätestatud proportsionaalsuse põhimõte ei ole olulisem riigihanke läbipaistvuse ja pakkuja võrdse kohtlemise põhimõtetest (RHS § 3 p-d 1 ja 2). Euroopa Kohus on

kohtuasja C-27/15 p-s 37 märkinud, et iga riigihanke korraldamist reguleerivad läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtted nõuavad, et menetluse põhitingimused, mis puudutavad hankes osalemist, peavad olema enne selgelt määratletud ja avalikustatud, et pakkujatele oleksid menetluse nõuded täpselt teada ning nad oleksid kindlad selles, et samad nõuded kehtivad kõikide konkurentide kohta (vt selle kohta kohtuotsus 9.2.2006, *La Cascina jt*, C-226/04 ja C-228/04, EU:C:2006:94, punkt 32). See tähendab, et riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimused peavad olema sõnastatud selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt, riigihanke läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõttega oleks vastuolus sellise pakkumuse vastavaks tunnistamine, mis nendele tingimustele ei vasta.

Seega pidi Hankija pakkumuste vastavuse kontrollimisel lähtuma Tingimusest ja kontrollima kas pakkumuses nimetatud automüügiplats Tingimusele vastab.

7.4. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et eelkõige on vaidlus selles, kas Tingimust on võimalik tõlgendada erinevalt ja asuda seisukohale, et Tingimusele vastavad nii mööda sõiduteed kaugus, kui ka linnulennul e geodeetiline kaugus.

Hankija pole Tingimuses täpsustanud seda, kuidas seda 10km mõõta tuleks.

Üldjuhul lähtutakse sirgjoonelisest kaugusest, sest see on objektiivselt ja võrdselt kontrollitav.

Reeglina lähtub mõistlik isik tahteavalduse tekstist. Kuid kui riigihanke alusdokumentide tingimus on mitmeti mõistetav, tuleb selle sisustamisel lähtuda ka riigihanke eesmärgist ja muudest olulistest asjaoludest, tõlgendada tingimust laiendavalt, pakkujale soodsamalt, kui see on õiguspärase tulemuse saavutamiseks vajalik (vt nt Tallinna Halduskohtu 18.03.2016 otsus 3-16-277, p 11, Tallinna Ringkonnakohtu 22.03.2019 otsus 3-18-2338, p-id 27 ja 28).

Kui Hankijale vahemaa pakkuja automüügiplatsi ja Pallasti 28 vahel poleks olnud oluline, siis poleks olnud vajadust Tingimust kehtestada. Kuid Hankija on seda teinud.

TK p-is 2. on toodud sõidukite müügiprotsessi kirjeldus. TK p-i 2.1. kohaselt *Hankija transpordib ja annab üle sõidukid Pakkuja automüügiplatsil*. Seega on Hankija jaoks oluline automüügiplatsi kaugus, sest ta peab ise müüki antavad autod automüügiplatsile viima. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ilmselt ei ole Tingimuse kehtestamisel mõeldud linnulennul e geodeetilist kaugust, vaid mööda sõiduteed kaugust - müümisele kuuluvate autode transportimine toimub mööda sõiduteed.

Sõiduteed mööda (teekonna) kauguse mõõtmist kasutatakse tavaliselt siis, kui on oluline tegelik ligipääsetavus (logistika) ja Hankija jaoks see kahtlemata käesoleval juhul oluline on, sest vastaselt juhul poleks Hankija Tingimust kehtestanud.

Seega Tingimust tuleb mõista nii, et pakkuja automüügiplats peab asuma sõiduteed mööda (teekonna kaugus) mitte kaugemal kui 10km aadressist Pallasti 28. Tingimusest on selliselt aru saanud mõlemad pakkujad.

7.5. 28.07.2025 on Kolmas isik pöördunud Hankija poole: „*Meie esindus asub 10,6km kaugusel. Kas see on aktsepteeritav Eesti Postile? Vastavalt Google maps-i andmetele. Pallasti 28, Tallinn, 10001. - Rehvid Pluss Mustamäe Autokeskus, Kassi tn 6, 12618 Tallinn*“

Hankija on 04.08.2025 vastanud „Jah“.

Sellest 28.07.2025 Kolmanda isiku pöördumisest saab üheselt järeldada, et Kolmas isik tõlgendas Tingimust nii, et 10km tuleks mööda sõiduteed mööda (teekonna) kaugusena.

Hankija vastusest sai Kolmas isik teada aga alles pärast pakkumuse esitamist - pakkumuste esitamise tähtpäev oli 01.08.2025 kell 12.00, riigihangete registri andmetel esitas Kolmas isik oma pakkumuse 31.07.2025, Hankija vastas Kolmandale isikule 04.08.2025.

Seega pole alust asuda seisukohale, pakkumust esitades oli Kolmas isik teadlik Hankija 04.08.2025 vastusest. Hankija 04.08.2025 vastusel ei saa olla mingit õiguslikku mõju Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontrollimisele.

7.6. Eeltoodu alusel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus tunnistada Kolmanda isiku pakkumus vastavaks ei ole kooskõlas TK p-iga 2.2. ja tuleb tunnistada kehtetuks.

8. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õiguspärasuse kontrollimine

Vaidlustaja on vaidlustanud ka Hankija otsuse, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus edukaks. Vaidlustus selles osas põhineb nn otsuste järgnevuse põhimõttel, mille kohaselt Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse õigusvastasuse tõttu on õigusvastane ka sellele järgnev Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus tunnistatakse kehtetuks, siis tuleb tunnistada kehtetuks ka Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus.

9. Vaidlustusmenetluse kulud

Kuna vaidlustusmenetlus lõpeb RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse täieliku rahuldamisega, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

RHS § 198 lg 1 alusel kuulub Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõistmisele vaidlustuse esitamiseks tasutud riigilõiv 640 eurot. Esindajat Vaidlustajal pole olnud.

Hankija ja Kolmanda isiku kulud vaidlustusmenetluses jäävad nende enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)
Ulvi Reimets